

OD REDAKCJI

Pierwszy zeszyt kolejnego roku działalności naszego wydziałowego kwartalnika otwiera opracowanie ks. Dariusza Kwiatkowskiego nt. *Eklezjalnego wymiaru głoszenia Słowa Bożego w świetle adhortacji apostolskiej Benedykta XVI „Verbum Domini”*. W dokumencie tym Benedykt XVI przypomina, iż istniejący ścisły związek między słowem a wiarą wskazuje, że prawdziwa i autentyczna hermeneutyka Biblii jest możliwa tylko w wierze Kościoła. Wzorem staje się tutaj *fiat* Maryi, która usłyszała, przyjęła i wypełniła słowo tak, jak tego chciał Bóg. Odwołując się do nauczania św. Bonawentury, papież stwierdza, że bez wiary nie ma klucza umożliwiającego dostęp do Słowa Bożego.

Ojciec Święty bardzo mocno akcentuje nieustanną obecność Słowa Bożego w Kościele. Nazywa Kościół *Domem Słowa Bożego*, a uprzywilejowaną przestrzenią jego głoszenia jest liturgia. W liturgii Kościoła głoszone Słowo Boże uobecnia się i aktualizuje. Papież mówi wprost o sakramentalności Słowa Bożego. To stwierdzenie jest czymś nowym w nauczaniu Kościoła w odniesieniu do Słowa Bożego głoszonego w liturgii Kościoła. Daje także przyzwolenie, aby w pisowni używać wielkich liter. Znaczenie i walor Słowa Bożego sprawiają, że jego głoszenie stanowi podstawowe i najważniejsze posłannictwo Kościoła. Z nauczania papieża jasno wynika, że Słowo Boże buduje i umacnia Kościół. Ono jest jednym z jego silnych fundamentów. Bez Słowa Bożego nie byłoby Kościoła, bo to właśnie *Logos* – Słowo Boże – Syn Boży jest jego założycielem i fundamentem. Można stwierdzić, że adhortacja apostolska *Verbum Domini* wnosi ogromny wkład do tej części teologii, która nazywa się eklezjologią. Eklezjologia

jako punkt wyjścia i dojścia musi zawsze brać Słowo Boże. Nie ma eklezjologii bez Słowa Bożego.

Próbę uzasadnienia racjonalności religii teistycznej przez odwołanie się do wyobrażenia Absolutu w chrześcijaństwie i religiach wschodnich podejmuje w swoim artykule Olaf Szczypiński. Jego przedmiotem badań jest teologia Josepha Ratzingera, ze szczególnym uwzględnieniem wypowiedzi dotyczących buddyizmu. Przeprowadzona analiza pokazuje, że istotnym elementem odróżniającym religie teistyczne, w sposób szczególny chrześcijaństwo, od religii mistycznych jest rozumienie Absolutu. Tę ogólną tezę potwierdzają trzy zasadnicze wnioski. Po pierwsze, kluczowym elementem religii chrześcijańskiej jest pojęcie osoby, stosowane także w odniesieniu do Absolutu. Po drugie, konsekwencją przyjęcia tej tezy jest uznanie, że świat jest wynikiem stworzenia i ma swoje źródło w Logosie. Ostatni wniosek sprowadza się do uznania, że religia (a także wszystkie kultyczne formy religijności) odrzucająca ograniczenie człowieka zamyka w partykularyzmach i w konsekwencji jest autoafirmacją.

W swoim opracowaniu ks. Marek Kluz wypowiada się na temat troski o dar zdrowia, które stoi u podstaw istnienia człowieka i jego wejścia na drogę osobowego rozwoju. W swej istocie stanowi podstawowy warunek urzeczywistniania się wolności i promocji osobowej. Dlatego troska o zdrowie jest niezwykle ważna, gdyż to warunkuje wypełnienie swego życiowego powołania. Ciesząc się zdrowiem fizycznym, człowiek nie pamięta zazwyczaj, że zdrowie powinno być przedmiotem jego troski jako dar od Boga, służący nie tylko jemu, ale i bliźnim.

Autor ukazuje i uświadamia niejako na nowo płaszczyzny odpowiedzialności moralnej za dar zdrowia zwłaszcza w aspekcie indywidualnym, osobistym. Nie oznacza to w żadnej mierze zlekceważenia czy też niedoceny potrzeby wspólnotowej odpowiedzialności za ten dar Boży. Jednakże płaszczyzna odpowiedzialności osobistej, indywidualnej za wartość ludzkiego zdrowia – we wszystkich jego wymiarach – wydaje się podstawowa.

Z kolei Wojciech Medwid w swoim opracowaniu prezentuje koncepcję reformy europejskiego społeczeństwa w duchu chrześcijańskiego humanizmu w ujęciu Tomasa Morusa i jego zaangażowania się w to dzieło na dworze królewskim jako osoba kierująca się *filozofią Chrystusa*. W tym samym nurcie myślenia był Erazm z Rotterdamu. Obaj promowali

założenia chrześcijańskiego humanizmu, którego celem było usprawnienie Europy, koncentrujące się na wartościach. Reforma odnosiła się do Kościoła katolickiego i społeczeństwa. T. More wierzył w zreformowanie ówczesnej Europy pod warunkiem przyjęcia przez ludzi humanistycznej edukacji, służenia sobie wzajemnie i postępowania według *filozofii Chrystusa*. Znaczący wpływ na kształt jego reformy niewątpliwie miał Erazm. W rozważaniach T. More'a pojawił się dylemat, czy człowiek roztropny i kierujący się Bożymi zasadami powinien wejść na drogę publicznej służby. Bez Biblii, jak i pomocy Chrystusa oraz Kościoła katolickiego żadne społeczeństwo nie może być naprawdę dobre. Kontrowersyjne praktyki występujące w *Utopii*, takie jak: społeczeństwo komunistyczne, wizja małżeństwa i rozwodów, przekonania religijne i praktyki i stosunek do duchowieństwa miały na celu wzbudzenie pragnienia reformy poszczególnych jednostek, jak i całego społeczeństwa. Z kolei wskazanie na służenie sobie nawzajem było zaakcentowaniem humanizmu i podkreśleniem obowiązku mądrych ludzi służenia swoim rodakom i władcom.

Interesujący tekst z pogranicza biblistyki, teologii i nauk ścisłych autorstwa Mirosława Ruckiego dotyka zagadnień związanych z interpretacją sześciu dni stworzenia świata zapisanych na kartach Księgi Rodzaju. Autor sugeruje, że zmiana układu odliczania nie tylko uprawnia do dosłownej interpretacji, ale również pozwala na przeliczenie długości omawianego okresu z wykorzystaniem współczynników znanych w kosmologii. Zauważył także, że ustalenia fizyki kwantowej rzucają interesujące światło na prehistorię.

Na zakończenie tego działu zamieszczamy opracowanie Anny Wójtowicz dotyczące śpiewu i muzyki w Mszach św. z udziałem dzieci. Autorka przedstawia najpierw genezę powstania *Dyrektorium o Mszach św. z udziałem dzieci* (1.11.1973 r.) oraz opisuje jego strukturę i wskazania ze szczególnym uwzględnieniem muzyki i śpiewu. Następnie omawia oddźwięk dokumentu wśród polskich liturgistów i działaczy odnowy liturgii oraz ukazuje *Zalecenia duszpasterskie Episkopatu Polski* (17–18.11.1976 r.). W kolejnej części artykułu prezentuje negatywne i pozytywne wypowiedzi w literaturze na temat praktyki liturgiczno-pastoralnej w Polsce. Podkreśla znaczenie odpowiedniego doboru pieśni, podając kryteria w odniesieniu do tekstu i do melodii. Autorka zwraca uwagę na wychowanie muzyczne i estetyczne w rodzinach i w szkole jako przygotowanie

dzieci do dobrego udziału w śpiewie w czasie Mszy św. Wskazuje także na konieczność zachowywania norm liturgicznych przez duchownych i muzyków kościelnych.

W dziale „Familia” zamieszczamy artykuł Magdaleny Skolimowskiej nt. duszpasterstwa parafialnego wobec Dorosłych Dzieci Alkoholików.

W dziale „Orient” Czytelnik znajdzie opracowanie ks. Mateusza Potoczego, w którym autor pochyla się nad kwestią dyscypliny sakramentalnej Asyryjskiego Kościoła Wschodu i związaną z nią praktyką sakramentu świętego zacytowanego.

Jak zawsze, zachęcamy również do lektury działu sprawozdań i recenzji.

Ks. Krzysztof Konecki